

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Sudar vazduhoplova sa pticom
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	13.9.2021. godine, aerodrom
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Vazduhoplov- Ptica
Opis događaja:	Dana 13.09.2021. vazduhoplov je poletio sa aerodroma u 0408 UTC. Dvije minute nakon polijetanja kapetan je prijavio problem sa motorom i zahtjev za povratak nazad na aerodrom, sto je odmah i odobreno. U 0413UTC kapetan vazduhoplova je prijavio da ce biti normalno slijetanje bez drugih zahtjeva. Vazduhoplov je nakon toga napravio holding, kako bi se konsultovao sa svojom kompanijom i nakon toga sletio bez problema na aerodrom.
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aerodrom i BHANSA su obavjestili BHDCA o ovom događaju. <p>Nakon parkiranja aviona pilot je kontaktirao maintenance i naložio da se putnici iskrcaju. Prilikom obavljanja walkaround inspekcije primjećene su iskrivljene lopatice na motoru. Služba održavanja je izvršila inspekciju PSS-a i pronađeni su ostaci ptice. Ostaci ptice su se nalazili u blizini centralne linije PSS-a. Maintenance je potvrdio da se radilo o udaru ptice.</p> <p>BHANSA je u skladu sa svojim internim procedurama sprovela istragu ovog događaja.</p> <p>Zaključci:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Dana 13.09.2021. godine vazduhoplov je poletio sa aerodroma prema odredišnom aerodromu. -Kontrolor na dužnosti JPAKL-a u koordinaciji sa BHACC LOWER, dodijelio je FL200. -U 04:10 UTC na visini od 5000 ft prijavio je problem s motorom, te se vraća na slijetanje. Na upit kontrolora je li im potrebna ikakva asistencija, pilot aviona je odgovorio negativno. -Kontrolor na dužnosti JPAKL-a je obavijestio BHACC LOWER i operativni centar aerodroma da se vazduhoplov vraća na slijetanje. -U 04:13 UTC pilot aviona informisao je kontrolora na dužnosti JPAKL-a, da su "inbound" NDB, te da ulaze u holding, te informisali svoju kompaniju o navedenoj situaciji. -Nakon izvršenog holdinga, vazduhoplov krenuo je na slijetanje. -U 04:30 UTC vazduhoplov je bezbjedno sletio na aerodrom. -Postupci kontrolora letenja JPAKL-a koji su bili na dužnosti u vrijeme događaja, provedeni su u skladu s važećim dokumentom – Operativne procedure i instrukcije za rad Odsjeka kontrole letenja u JPAKL-u i – Uputstvo o koordinaciji između BHACC i JPAKL-a. -Smjena kontrolora letenja JPAKL-a je počela u 03:30 UTC, tako da nije bilo zamora ili prekratke pauze između smjena. <ol style="list-style-type: none"> 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu ovog događaja.
---	---

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	5D prema ICAO matrici Ovaj događaj je imao uticaj na bezbjednost letenja (Safety) i predstavlja incident. Ovakva vrsta događaja (bird strike) dešava se često na aerodromu.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	Preporučuje se da aerodromi posvete pažnju preventivnom djelovanju i sistematskom i permanentnom provođenju propisa koji utvrđuju ponašanje svih učesnika vazdušnog saobraćaja, u vezi kontrole pojave ptica na aerodromima. Sredstva koja aerodromi mogu koristiti u cilju rastjerivanja ptica su: plinski topovi, vozila sa instaliranom sirenom koja ispušta krike predatora, vazdušne puške, izdresirani jastrebovi. Potrebno je ukloniti izvore hrane (deponija smeća i slično) i vode za ptice, ako se isti nalaze u blizini aerodroma.
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Marinko Šimunović,